

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. An admittenda sint Decreta ab intrinseco efficatia, &
prædefinientia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

voluntati sive ad amorem, v. g. sive ad odium, vel negationem amoris, prout ipsa voluntas se determinaverit. Ad huius igitur difficultatis enucleationem in praesenti disputatione accingimur.

ARTICULUS I.

An admittenda sint decreta ab intrinseco efficacia, & prae-desinentia?

S U M M A R I A.

1. Explicantur decreta indifferentia.
2. Rejiciuntur, quia obsunt causalitati causa prima.
3. Et certitudini Divinae providentiae.
4. Suntq. nugatoria.
5. Explicatur decretum intrinseco efficax.
6. Afferitur & probatur auctoritate scripturae & PP.
7. Specialiter S. Augustini.
8. Et Doctoris Angelici.
9. Nec non ratione.

§. I.

Rejiciuntur decreta indifferentia.

1. **A**liter quidem, & aliter hoc decretum explicatur à suis Patronis, dum Molina vult illud esse terminatum solum ad generalem rationem actionis; Suarez & Martignon dicunt esse decretum conditionatum, quasi DEUS dicat: *Volo cum Petro ad amorem concurrere; si ipse ad amorem se determinat.* Lugo vult, per hoc decretum offerri concursum determinatum ad particulares quoque rationes actionis, sub disjunctione tamen, puta ad amorem, vel odium. In hoc nihilominus omnes conveniunt, concursum ab illo decreto oblatum ordine & prioritare naturae non praecedere determinationem liberi arbitrii, neque distingui ab actione creaturae.

2. **CONCLUSIO. I.** *Decretum indifferentis repugnat.* Ita tota Schola, S. Th. Illustrissimus Reдинг, q. 6. a. 5. La Moneda dub. 10. §. 2. Ratio est primò: quia liberum hominis consensum & determinationem subtrahit causalitati causa primae. Sublatà quippe posterioritate & dependentià effectus, tollitur causalitas causa: atqui per hoc decretum indifferentis tollitur posterioritas & dependentia liberi consensus à causa prima: non enim stante hoc indifferenti decreto, ideo voluntas liberè agit hunc in individuo actum, quia DEUS vult & facit agere; sed vice versà ideo DEUS vult concurrere ad hunc actum, quia se humana voluntas liberè ad ipsum determinat. Sequitur proinde, quòd voluntas humana seipsam primò determinet, & hæc ipsa determinatio sit ens à se, præcedens causalitatem causa primae, se ipsam in supernaturalibus discernat ab alio, &c. quæ in tract. de auxiliis latè disputantur.

Ipsa quoque ratio indifferentiæ vim causalitatis evertit. Nam à causa indifferente quæ tali impossibile est, prodire determinatam ef-

fectum, ut ipsi adversarii in philosophicâ saepe oclamant: sed illud decretum, velur etiam executio seu concursus ab ipso præparatus est indifferens, & expectat determinationem ultimam ab ipso consensu voluntatis: ergo ab ipso non procedit determinatus effectus, adeoque ad salvandam primæ causæ efficaciam pernitus nihil conducit.

Secundò. Quia hoc decretum indifferens videtur eruere oculum Divinae providentiæ. Nam ut sup. cap. ostendimus, futura in seipsis absque omni determinatione causâ nec sunt futura, nec proinde ut futura cognosci possunt: ergo debent à Divina scientiâ & providentiâ videri in determinatione causâ: sed ratio huius decreti indifferentis nihil certò videri potest in determinatione causâ. Ipsum enim hoc decretum, cum vel tantum sit generale, vel conditionatum, vel disjunctivum ex parte objecti, præsupponit determinationem causæ liberæ, per quam particularis, & ad hunc in individuo actum potius, quam ad alium determinetur. Sed hæc ipsa determinatio humanæ voluntatis est incerta, contingens, fallibilis: & quascunque assignas conditiones, & circumstantias, sanè & illa sunt solum contingenter conjuncta, ut ex illis arbitrii humani præponderans inclinatio certò & infallibiliter colligi non possit. Manet ergo, quòd stante hoc indifferenti decreto DEUS certò & infallibiliter futura contingentiâ cognoscere non possit. Ne dicam, quòd modus iste exploratorius tum cognoscendi, tum decernendi sit DEO maxime indecorus, quo à voluntatis creaturæ prævia determinatione explicari debeat, quem in finem, & objectum suum ille indifferens concursus collimare debeat.

Tertiò. Quia decretum illud videtur esse nugatorium. Da enim ab æterno decrevit DEUS concurrere cum Petro, concursu simultaneo, & per ipsam consensum Petri determinabili ad certam speciem actus; tum sensus huius Decreti virtualiter erit iste: *Concurram cum Petro ad actum amoris, si ipse se determinet ad actum amoris.* Atqui hoc decretum esse nugatorium ostenditur primò, quia concursus DEI identificatur cum operatione Petri: igitur huius Decreti sensus erit: *Concurram ad operationem amoris, si concurrat ad operationem amoris.* Secundò: quia talis promissio concursus videtur fieri sub conditione impossibili. Quia quando aliquid promittitur sub conditione, debet ipsa conditio posse impleri in aliquo signo priori, antequam impleatur promissio, c. g. promissio

sistit dare equum, si acceperis centum: non antea trades equum, quam accipias centum. Sed est impossibile, ut prius impleatur conditio, quam in indifferenti decreto saltem implicite & virtualiter involvitur, quam ponatur ipsa promissio. Conditio quippe est contentus & determinatio Petri, quae in priori ad actualem concursum DEI poni non potest: tum quia esset ens à se, tum quia in Adversariorum sententia non distinguitur à concursu.

Ad ulteriorem huius Decreti refutationem pertinent argumenta partim contra scientiam mediam adducta, partim pro intrinseca efficacia decretorum mox adducenda.

§. II.

Statuitur intrinseca efficacia decretorum circa actus bonos.

Nomine decreti intrinsece efficaciae intelligimus actum immanentem Divinae voluntatis, quo DEUS ab aeterno decrevit, ut voluntas creata in hac determinata temporis differentia sese potius ad hoc, quam ad alterum oppositorum determinet: ita ut haec voluntas creata determinatio sequatur infallibiliter & metaphysicè certitudine ex virtute intrinseca Divinae voluntatis praevidi creatam voluntatem ad alterutram contradictionis partem determinantis, ideòque virtualiter transeuntis, non verò quòd ipsum decretum suam fortitatem efficaciam ex adjunctione vel suppositione liberæ determinationis creatae, prout per scientiam conditionatorum pravila, & futura ante suppositionem decreti divini subiective absoluti. Hoc decretum, eò quòd effectum ex seipso & intrinseca sua causalitate infallibiliter inferat, vocamus intrinsece efficax, & quia ordine causalitatis praecedit voluntatis creatae liberam determinationem, eamque facit à se ceu prima causa dependere, vocamus praedeterminativum, seu praedeterminativum.

CONCLUSIO II. Decreta intrinsece efficacia, & bonorum aliorum praedeterminativa necessario sunt admittenda in DEO. Ita schola Thomistica cum suo Doctore Angelico, quibus (tametsi aliis visis & modis explicandi) accedunt Illustrissimus Rending, Henricus à S. Ignatio, Martinez disp. 3. de DEO praedestin. sect. 3. §. 1. post Suarez, aliosque complures RR. Et indicatur pl. 113. omnia quaecumque voluit, fecit. Ephel. 1. operatur omnia secundum consilium voluntatis suae. Apoc. 4. tu creasti omnia, & propter voluntatem suam erant.

Horum decretorum etiam sub nomine praedeterminativum & praedeterminationum veritas probatur imprimis auctoritate SS. PP. è quibus S. Dionysius de Divinis Nomin. c. 5. inquit: *Dicimus esse in DEO existentium substantias & particulariter PRÆCONSTITUTIVAS RATIONES, quas Theologia PRÆDEFINITIONES PRÆDETERMINATIONES vocat, & divinas voluntates existentium PRÆDEFINITIVAS seu DISCRETIVAS, vel FACTIVAS, per quas super substantialis existentia omnia PRÆDETERMINAVIT, atque produxit.* S. Athanasius in Epist. ad Ephel. c. 2. dicit: *Bona & P. Metz. Theol. Schol. Tom. 1.*

opera paravisse DEUM electis suis, qua differri non poterunt, NEQUE PRÆTERMITTI, quin peragantur tanquam Divinitus PRÆFINITA. S. Leo expendens illud Luc. 22. *Filius hominis sicut desinitum est, vadit. ita loquitur: nec ulla poterat ratione turbari, quod ante aeterna saecula & MISERICORDITER erat dispositum, & incommunicabiliter PRÆFINITUM.* quibus adde Gregor. M. 12. moral. c. 1. *Cuncta DEVS praesciens ante saecula decrevit, qualiter per saecula disposuit.* Theodoret. in c. 1. ad Ephel. *Ante mundi constitutionem ea, qua ad nos pertinent, praescivit & praedestinavit.* D. Bern. tract. de grat. *Nihil horum evenit, quod non, prout vult, potens praedeterminet voluntate.*

Probatur secundò specialiter auctoritate S. Augustini, qui apud Prosperum sent. 58. dicit: *Divina voluntas est suprema causa omnium corporaliū, spiritualiumque motionum; nihil enim sit, quod non de invisibili & intelligibili summi Imperatoris aula aut jubeatur aut permittatur.* Solil. c. 26. *Antequam exirem de vulva, quidquid tibi placuit, praedestinasti de me.* tract. 114. in Jo. *qua futura erant per singula tempora, in DEI sapientia causas efficientes habent.* tract. 105. *Certis immutabilibus causis omnia futura praedestinavit.* l. 5. Confels. c. 9. *Etiā faciendorum ordinem DEVS praedestinat.* Enchiridii c. 102. & 3. *quidquid DEVS operatur, volens operatur,* l. 83. quæst. q. 3. *Hoc est fieri aliquid DEO agente, quod volente, c. 14. de corrept. & grat. cum autem, inquit homines per correptionem in viam justitiae seu veniunt, seu revertuntur, quis operatur in cordibus eorum salutem, nisi ille, qui cuilibet plantanti atque riganti in incrementum dat DEVS, cui volenti saluum facere nullum hominum resistit arbitrium: sic enim velle aut nolle in volentis aut nolentis est potestate, ut Divinam voluntatem non impediat, nec superet potestatem.* Et infra exponens, quomodo DEUS Saulcem voluerit ad Israël regnum evehere, quando, inquit, *DEVS voluit Sauli regnum dare, sic erat in potestate Israelitarum, subdere se memorato viro, sive non subdere, quod utique in eorum positum voluntate, ut etiam DEO valeret resistere, quia tamen hoc non fecit, nisi per ipsorum hominum voluntates, sine dubio habens humanorum cordium, quò placeret, inclinandum omnipotentissimam potestatem.*

Ubi nota primò. DEUM efficaciter movere humanas voluntates, iisque uti ad finem intentum, ut tamen non auferat resistendi potentiam, in sensu nimirum diviso, non composito, ut ex sup. textu liquet.

Secundò efficaciam huius voluntatis non esse refundendam in consensum humanae voluntatis sub conditione praevidi, aut aliam causam creatam, sed in omnipotentissimam potestatem inclinandum, quo vult, humanorum cordium.

Probatur tercio auctoritate Angelici Doctoris, qui praedeterminationes & praedeterminationes verbis apertissimis docuit ac pronuntiavit: q. 3. de ver. a. 7. dicens. *Omnes effectus secundi ex DEI praedestinatione proveniunt.* Ad Annibald. dist. 47. q. un. a. 4. *Voluntate DEI non solum res in esse produciuntur, sed etiam rebus produciendis modum,*

quo producantur, prædeterminavit. Item hic 2. 8. in c. & q. 22. a. 4. & præcipue q. 23. de verit. a. 5. dicit: quod voluntas Divina ceu agens fortissimum, non tantum suâ efficaciam attingat res ipsas, sed etiam modum rerum, ita ut necessariis det necessitatem, contingentibus contingentiam, ut adeo juxta S. Doct. ipsa rerum contingentia in Divinam causalitatem refundi debeat. Et ne antiquam illam evasionem occineres: in tantum à DEO tribui contingentiam rebus, in quantum producit & conservat activam virtutem rerum, occurrit ipsemet S. Doctor q. 3. de pot. a. 7. dicens: *DEVS est causa actioni cuiuslibet, in quantum dat virtutem agendi, & in quantum applicat actioni.* Et adhuc clarius ibidem. Tertiò modo dicitur una res esse causa actionis alterius, in quantum movet eam ad agendum, in quo non intelligitur collatio aut conservatio virtutis activæ (advertis mentem S. Doctoris?) sed applicatio virtutis ad actionem, sicut homo est causa incisionis cultelli ex hoc ipso, quod applicat acumen cultelli ad incidendum movendo seipsum. Similia habet in expositione epist. ad Rom. c. 8. ad illa verba: *Quicumque Spiritu DEI aguntur, &c.* hic q. 25. a. 5. ad 1. non potest esse, ut DEVS aliqua faciat, qua non præciverit, & præordinaverit se facturum, quia ipsum facere subjacet præscientiæ & præordinationi

DEI q. 116. a. 1. in c. Omnia, que hic aguntur, Divina providentia subducuntur, tanquam per eam præordinata. q. 3. de verit. a. 7. Omnes effectus secundum ex prædestinatione proveniunt, quodl. 12. a. 4. Omnia sunt à DEI providentia prædeterminata & ordinata, &c.

Probatur quartò rationibus. I. Illa omnia DEUS prædefinit & præordinat, quæcunque cadunt sub suam Divinam providentiam: sed omnes actus boni liberæ voluntatis cadunt sub Divinam providentiam, ut est de fide: ergo illos prædefinit & præordinat. Major ex eo liquet, quod Divina providentia vel sit ipsa voluntas DEI præordinans (juxta Scotum & RR.) vel eandem includat juxta Thomistas. Secundo. Scientia futurorum ita est submixta proposito, ut nisi DEUS decerneret liberorum actuum futuritionem, nihil foret assignabile, per quod transiret à ipsa possibilitatis ad statum futuritionis, nec proinde fierent objectum Divinæ scientiæ, prout præcedenti disputatione deduximus: sed consequens est absurdum: ergo.

Tertiò probatur refutatione tum decretorum indifferentium priori §. facta, tum scientiæ mediæ in præcedenti disputatione, simulque argumentis mox in explicatione intrinsecæ efficacæ adducendis.

ARTICULUS II.

Qualis sit ista intrinseca efficaciam Decretorum?

SUMMARIUM.

1. Martinezi doctrina exponitur.
2. Eidem opponitur doctrina S. Augustini: ac
3. Omnes auctoritates & rationes oppugnantes scientiam mediam.
4. Decreta non essent amplius intrinsecè efficacia.
5. Sicut nec auxilia.
6. Etiam formaliter spectata.
7. Hac efficaciam non salvat omnipotentissimum dominium Divina voluntatis.
8. Deberent futura contingentia videri in seipsis.
9. Efficaciam doctrina tradita ab Henrico à S. Ignatio proponitur.
10. Ostenditur repugnare cum doctrina S. Augustini.
11. Ordo divine providentiæ debet causis secundis aliquid plus conferre, quam habeant extra illum ordinem.
12. Sicut videntur futura in essentia tanquam causa, sic causantur.
13. Sequeretur futura contingentia certò videri in causis proximis.
14. Causæ secundæ simul sumptæ non habent majorem connexionem cum humana voluntate, quam seorsim sumptæ.
15. Ordo Divina providentiæ requirit infinitam certitudinem.
16. Assertio prima: prædefinitiones dantur de omni actu bono.
17. Probatur auctoritate & ratione S. Augustini.
18. Assertio secundo physica efficaciam.
19. 20. Ejus fundamentum ex ratione univarsalissimi influxus causæ primæ.
21. Excluditur recursus ad concursum indifferentem oblatum.
22. Assertio tertiò & probatur prædefinitio ad materiale peccati.
23. Exponitur significatio facti.
24. Ostenditur non respici à SS. PP.
25. Ratio pro fato Christiani accepto.
26. Calumnia, quæ Adversarii decreta prædefinitionis impugnant.
27. Ostenditur latè diveritas inter Calvinismum & sententiam Thomistarum.
28. Refellitur replicatio Petri Fulientis.
29. Per decreta prædeterminantia etiam causari libertatem, non est propositio paradoxæ: ut inde petitur principium.
30. Retorsio in Adversarios.
31. Non obest veritati doctrine, quod hæretici quodammodo illius terminis & sententiis utantur.
32. Solvitur argumentum de necessitate antecedenti.
33. Instantia de suppositione antecedente & impedimento impedibili expeditur.
34. An ex prædeterminatione bonorum actuum sequatur causalitas peccati?
35. 36. Exponuntur auctoritates contra prædefinitionem materialis peccati.
37. Tridentini definitio nullo modo contraria.
38. Solvitur argumentum de conformitate humanæ voluntatis cum Divina.
39. Occurrit instantia de inclinatione naturali.
40. An homo teneatur resistere promotioni ad materiale peccati?
41. Quandoque voluntas causæ & antecedenti pariter voluntas effectus & consequenti?
42. Non sequitur, quod DEVS habeat contrarias voluntates.